

Datum
2009-06-04

Handläggare
Per-Olof Bengtsson
Tomas Kjerf

Beskrivning av ESV:s ekonomiadministrativa värdering

Varför fastställs ekonomiadministrativa värden?

Ekonomistyrningsverket (ESV) fastställer årligen ekonomiadministrativa värden (EA-värden) för myndigheter under regeringen och rapporterar EA-värdena till regeringen¹. EA-värden är fastställda sedan räkenskapsåret 1994/95.

EA-värderingen är ett sätt för regeringen, och för myndigheterna själva, att följa upp den ekonomiadministrativa standarden. Uppgifterna som ligger till grund för EA-värderingen ger möjlighet att se om ekonomiadministrationen bedrivs författningsenligt och kan ge myndigheterna underlag för att vidta de åtgärder som behövs för att förbättra ekonomiadministrationen. Jämförelser av värden mellan myndigheter kan också vara underlag för samarbete mellan myndigheter för att ta till vara de fördelar som kan vinnas för staten som helhet när det gäller ekonomiadministration.

Tidpunkten för när EA-värdena ska rapporteras till regeringen anges i regleringsbrevet för ESV. ESV beslutar årligen om tidpunkter för myndigheternas uppgiftslämnande till EA-värderingen.

För vilka myndigheter fastställs ett EA-värde?

EA-värderingen omfattar alla myndigheter under regeringen som är inordnade i den statliga redovisningsorganisationen² och därmed är anslutna till statens centrala redovisningssystem (statsredovisningssystemet)³. Affärsverken är myndigheter under regeringen och är anslutna till statsredovisningssystemet.

De myndigheter som inte är anslutna till statsredovisningssystemet (t.ex. de allmänna pensionsfonderna, kommittéer, utredningar och visa nämnder) EA-värderas inte.

EA-värderingen omfattar inte avvecklingsmyndigheter och inte heller myndigheter som har upphört under det år EA-värdering avser.

¹ Förordning (2007:761) med instruktion för Ekonomistyrningsverket, 4 §, 3 pkt. och 20 §, 6 pkt.

² Förordning (2007:761) med instruktion för Ekonomistyrningsverket, 4 §, 8 pkt.

³ Förordning (1994:1261) om statliga myndigheters redovisningssystem, 6 §.

ESV kan undanta myndigheter från att få ett fastställt EA-värde om de har liten omsättning, är nystartade eller under ombildning eller avveckling.

Myndigheter som genom regeringsbeslut ska köpa sin ekonomiadministration från annan myndighet kan också undantas. Dessa myndigheter kan inte själva utforma organisation och rutiner för sin ekonomiadministration. Att en myndighet på eget initiativ köper sin ekonomiadministration eller delar av den från någon annan är dock inte ett skäl för undantag.

En myndighet som vill bli undantagen från EA-värdering begär detta hos ESV.

Vad är ett EA-värde?

EA-värdet är resultatet av en bedömning av hur väl kraven i de statliga ekonomiadministrativa reglerna uppfylls och grundar sig på de områden som respektive års EA-värdering omfattar.

Resultatet av bedömningen ger ett tvåställt EA-värde, där den första positionen benämns koncernvärde och den andra myndighetsvärde. Koncern- och myndighetsvärdena kan var för sig anta något av värdena A, B eller C vilket gör att EA-värdet fastställs på en niogradig skala där AA är högsta och CC är lägsta värde.

Frågorna i EA-värderingen bygger på att det finns ett bindande regelverk i form av lag, förordning, föreskrift eller allmänt råd.

EA-värderingen har sin tyngdpunkt i redovisning och finansiering men omfattar även andra ekonomiadministrativa områden som t.ex. betalningar, upphandling, arkivering av räkenskapshandlingar samt viss rapportering. De områden som ingår är i huvudsak desamma över åren. Förändringar sker i takt med förändringar i regelverket och om nya områden behöver uppmärksammas.

Mer information finns i regeringsbeslutet om riktlinjer som ESV ska följa i arbetet med EA-värderingarna⁴.

Hur beräknas EA-värdet?

Underlaget till EA-värdet fås genom svaren på ett antal frågor om myndighetens ekonomiadministration. Frågorna ges något av svarsalternativen ja, delvis eller nej beroende på om vissa kriterier är uppfyllda eller inte. Svarsalternativet Ej tillämpligt (Et) anges om det finns dispens från reglerna, om uppgiften inte kan lämnas p.g.a. sekretess eller om den företeelse som kriteriet mäter antingen inte förekommer på myndigheten eller förekommer i mycket begränsad omfattning.

Ett ja-svar ger 2 poäng, ett delvis-svar 1 poäng och ett nej-svar 0 poäng. Frågor som besvarats med Et påverkar inte EA-värdet. Antalet missade poäng bestämmer EA-värdet, enligt de gränser som ESV fastställer för varje år.

Underlaget till koncernvärdet utgörs av svaren på frågorna till koncernvärdet. Det är ESV, och i enstaka fall myndigheter med sektorsansvar, som besvarar dessa frågor för myndigheterna.

Underlaget till myndighetsvärdet utgörs av svaren på frågorna till myndighetsvärdet. Till varje fråga i myndighetsvärdet är kopplat ett antal kriterier.

⁴ Regeringsbeslut 4, 2004-01-29, Fi 2003/5922.

Myndigheten svarar på om kriterierna är uppfyllda eller inte. Beroende på hur många av de för myndigheten gällande kriterierna som uppfylls ges ett svar på frågan. Om alla för myndigheten gällande kriterier är uppfyllda ges svaret ja. Om inte alla, men hälften eller fler av för myndigheten gällande kriterier är uppfyllda ges svaret delvis. I övriga fall ges svaret nej.

För s.k. koncernmyndigheter ska ESV fastställa ett samlat EA-värde som ska avspegla förhållandena för hela koncernen. Koncernmyndigheter ska väga samman svaren från de olika delmyndigheterna efter deras relativa omsättningsstorlek i koncernen.

I EA-värderingen kan enstaka frågor vara s.k. lösa frågor, vilket innebär att svaret inte medräknas i beräkningen av EA-värdet. Svaren på dessa lösa frågor ingår dock i den relativa poängen som beräknas för myndigheten. Den relativa poängen anger graden av uppfyllelse och är beräknad som antalet uppnådda poäng i förhållande till antalet poäng som är möjliga att uppnå för myndigheten. Et-svaren är då borträknade från de poäng som är möjliga att uppnå. Även den relativa poängen rapporteras till regeringen.

Den relativa poängen anges även för respektive EA-värderingsfråga och visar hur väl statliga myndigheter följer det regelverk som frågan mäter.

Hur sker uppgiftslämnandet?

Uppgifterna lämnas av ESV (och i något enstaka fall av s.k. sektorsmyndighet) för koncernvärdet och genom en självdeklaration av myndigheten för myndighetsvärdet. Uppgifterna lämnas via statens informationssystem Hermes. Kommunikering med myndigheten under arbetet med EA-värderingen sker också i Hermes.

Myndigheten ska själva ansöka om behörighet i Hermes för de personer som ska lämna och läsa information.

Hur sker kvalitetssäkring?

Myndigheten kvalitetssäkrar lämnade uppgifter genom att myndigheten, på det sätt myndigheten angivit i sin arbetsordning eller genom annat beslut, avgör vilka svar som ska lämnas till ESV. Myndigheten kan lämna kommentarer till svaren.

ESV kvalitetssäkrar myndighetens uppgifter med hjälp av iakttagelser i avrapporterade revisionsrapporter, revisionsberättelser och revisorsintyg. Kvalitetssäkring sker också genom den bedömning som ESV gör av myndighetens kommentarer. I vissa fall kan ESV begära in dokument för att kvalitetssäkra myndighetens svar.

ESV kan göra en annan bedömning än myndigheten och därför ändra myndighetens uppgifter om vilka kriterier som uppfylls respektive vilka kriterier som inte gäller för myndigheten.

När svaren är avgivna finns möjlighet för myndigheten att kommunicera dessa med ESV innan ESV fastställer myndighetens EA-värde.

Hur sker expediering av fastställda EA-värden?

De fastställda EA-värdena för varje myndighet rapporteras till regeringen. Kommunikeringen av resultatet av EA-värderingen med myndigheten sker i Hermes.

EA-värderingarna återfinns på ESV:s webbplats under snabbblänken EA-värdering.